

Je suis Charlie ve Je suis Charlie

Üzülüyoruz, ama çok üzülüyoruz. Öldürülenlerin acısı yüreğimizi yakıyor, öldürenleri anlamak lazım diyenlere duyduğumuz öfke, acıyla yanan yüreğimizi bir kez daha yakıyor.

Mizahın usta savaşçılarından katliamda öldürülen 80'lik çınar Wolinski, Eyüp Tatlıpınar'la 2010 yılında yaptığı röportajda “*Kimse dokunulmaz, eleştirilmez, çizilmez değildir. Bu işin özü bu*” demiş.

Şimdi hâkim sınıflar basın özgürlüğü başta, kazanılmış hak ve özgürlüklere karşı büyük çapta bir saldırı başlatacak.

“Charlie Hebdo” katliamıyla ilgili söylenmedik bir şey kaldı mı ?

*

İşte şimdiye kadar dolaşmaktan veya sessiz sedasız uzun uzun tünemekten başka bir şey yapmayan karga, ilk kez lafa karıştı ve “Belki bir şey kaldı”, diyerek söze başladı. Anlattıklarından şöyle bir özetle başlıyorum:

“Charlie Hebdo” katliamı, katliamın kurbanlarını suçlayan ve bunu yaparken bu katliamın katillerini akladığını bile fark etmeyen veya fark ettiği halde bunu iki yüzlülükle saklayan karanlık ruhların karanlığına projektör tuttu.

Kendi metafizik öcülerinin korkusuyla aydın öldüren katile anlayış gösterilemez.

Yabancılaşmış insana “yabancılaşmasına saygı” göstererek yaklaşılamaz, yabancılaşmasına anlayış duyarak yaklaşılır. Bu insan, “yabancılaşmasına saygı” gösterilerek yabancılaşmasını geriletecek eylemlere de çekilemez. Yabancılaştığını yavaş yavaş bilincine çıkaracak küçük küçük adımlarla, “*küçük, muttarid, muhteriz darbelerle*” eyleme çekilir. Bunu bilmeyen ve kendilerini “aydınlık” sanan bu “karanlık” ruhlar, içinden çıktıkları toplumun insanlarına gelecekte güzel bir dünyanın bizi beklediğini anlatmaya çalışacaklarına, onları bu güzel dünya için savaşmaya çağıracaklarına, “*küfr*”, yani dine küfretmek, saygısızlıktır diyerek, hem de bunu neyin “*küfr*” olduğunu yalnızca bugünün din simsarlarının saptadığı bir ortamda yaparak, aslında kendilerinin tanrıya, peygambere, dine duydukları iki yüzlü saygıyı göstermiş oluyorlar. Şu veya bu gerekçeyi uydurarak, örneğin “*küfr*’ün” bu inananlara ulaşmayı engellediği gerekçesiyle, o inananların inançlarına sahte bir saygı sergileyerek, inananların metafizik öcülerin kaynaştığı bugünkü dünyanın içine hapsolmesini onaylamış, geleceğin güzel dünyasının ışığını onlardan saklamış oluyorlar. Güçlerini asla ve asla ve ne olursa olsun utanmamak kapasitelerinden alan bu karanlık ruhlar için işin püf noktası bu da değildir. İşin püf noktası şudur: Kimse onlardan tanrıya, peygambere, dine küfretmelerini istemediği halde, ama onlar kendilerinden böyle bir şey istenmesinin doğal olduğunu hissetmenin suçluluğu ve paniği içinde, tanrıya, peygambere, dine küfrettiğini düşündüklerine küfrederek.

*

Karga ayrıca devrimcilere birkaç öğüt vermek istediğini de söyledi. Öğütlerinin hepsi aklımda. Karga, “Devrimciler düşünmeli ve ‘Charlie Hebdo’ katliamından dersler çıkartmalıdır” dedi:

Sıfıncısı şu: Bu saygı meselesini devrimciler de iyi bir düşünmeli. Örneğin, neredeyse yüz yıldır Lenin’in kadavrasını sergilemenin, bir de “ne kadar iyi korumuşuz” diye övünerek sergilemenin yerli ve yabancı turistlerin bilinçaltlarındaki birtakım hastalıklı arzuları tatmin etmekten başka bir anlamı

var mıdır? Ama daha önemlisi bu halka açık sergileme Lenin'e saygıyı mı yoksa akıl almaz bir saygısızlığı mı gösterir?

Birincisi, mizah çok ciddi bir iştir ve çok zor bir iştir. Asık suratla konuşmak için ciddi olmak gerekmiyor, ruhunu sıradan günün akışına terk etmek bile yeterli. En kötü durumda, asık surat taklidi yaparsın. Gülünç olmadan gülmek, kendini gülerek ifade etmek insanın içinden gelir. Dışarıdan bir şeyler taşıyarak olmaz, zorlamayla olmaz, taklitle olmaz, ciddidir, zordur.

İkincisi, mizah, güçlüye karşı güçsüzün en güçlü silahlarından biridir. Hele güçlünün gücünü esas olarak metafizik üfürüklerden aldığı, ister din olsun ister paranın “doğallığı” olsun metafizik üfürüklere dayandığı, “yanlış bilinçle”, yabancılaşmış insanı suistimal ederek koruduğu bir dünyayı değiştirmek için mizah güçlü, vazgeçilemez bir silahtır.

Bir araba öndeki arabayı kovalıyor. Son sürat giden arabaların camlarını açmışlar, yarı bellerine kadar camlardan dışarı sarkan yolcular birbirlerine ateş ediyorlar. Öndeki arabadakiler arkadakilere, arkadaki arabadakiler öndekilere... Öndeki arabada çok inatçı iri bir sinek sürücüyü dadanmış, debelleş oluyor. Kulağından kalkıyor, burnuna konuyor, burnundan kalkıyor dudağına konuyor, neredeyse gözüne girecek, ağzına girecek. Kovulamıyor, gitmek bilmiyor. Şimdi bu arabadaki silahlar mı, silahlı yolcular mı, sinek mi daha güçlüdür? İşte mizah bu sinektir.

Üçüncüsü, mizah öldürmese de felaket bir şekilde sinir bozar. İki dev sınıf, iki dev irade çarpışıyor. Soğukkanlılık güçlünün büyük gereksinimidir, çünkü toplumda azınlıktır. Mizah, soğukkanlı olması gerektiği anda güçlünün sinirini bozar, yanlışlarına yolu açar.

Dördüncüsü, genelde mizah, boşuna yüceltilen, idealize edilip bir idealizasyon kabuğu içinde koruma altına alınan her şeyin kabuğunu kırar, maskesini düşürür, efsununu dağıtır. İnsanı ilerletir, çünkü hem yabancılaşmasını geriletir, hem de yeni yabancılaşma biçimleri yaratmasını engeller. Onun için yarın orak-çekiç desenli şort, mayo giyecek gençlere homurdanmamayı bugünden kabullenelim.

Beşincisi, ki bazıları için bu “kötü” bir haberdir, mizah yarın da bunu yapacaktır... Devrim sırasında ve sonrasında mizah devrimcilere de saldıracaktır. Mizahın bir şeyler önerme, yapıcı olma gibi bir misyonu yoktur. Güldürmek ve güldürürken düşündürmek ister, o kadar... Mizah sadece saldırır. Hatta biraz iftirayla, biraz yalanla ama bol bol abartarak ve acımasızca saldırır, kime saldırıyorum diye düşünmez bile. Aynen sürücüyü musallat olan sinek gibi...

Altıncısı, ki bazıları için bu “iyi” bir haberdir, bunun yarın da böyle olması iyidir, hatta çok iyidir... Devrimin kökleri kanla değil mizahla sulanır, gülmeyle, gülümsemeyle, kahkahayla sulanır. Ağız dolusundan bile öte, bedenimizin en derin boşluklarından kopup gelen kahkahaları atmayacaksak yeni bir dünya yaratma işine niçin giriyoruz? Yeni bir dünyayı kendine ve kendine mizahla saldıranlara gülebilenler yaratabilir. Ayrıca, “sosyalizm” adına yapmamız kaçınılmaz birçok hataya ve yanlış insanlara, ancak güneşli bir gün atılan kahkahalar sayesinde dayanabilir, ancak mizah varsa insanlardan hoşgörü isteyebiliriz.

*

İşte böyle... Karga uçup giderken son bir şey daha söyledi, “Galiba biraz boşuna konuştum, Gezi'deki çocuklar bütün bunları zaten biliyorlar”, dedi.